

ELŐFIZETÉS
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 60 kr.
 Bérmentetlen levelek csak ismert koraktól fogadtatnak el.
 Készítők nem adnak vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A nyilatkozat minden garandósor díja 20 kr.

Z E M P L É N .

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉNVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE

(Megjelenik minden vasárnap.)

HIRDETÉSI DÍJ:
 hivatalos hirdetéseknek:
 Minden egyes sor után 1 kr.
 Asonfelül bélyeg 30 kr.
 Kiemelt díszben és körzettel ellátott hirdetéseknek díjmérték szerinti minden 10 centiméter után 3 kr számítatik.
 Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetést a „Zemplén” nyomdába küldendők.

HIVATALOS RÉSZ.

93. eln. sz.

Zemplénavarmegye alispánjától.

Elnöki körlevél.

Tisztelettel értesitem a t. bizottsági tagokat, hogy a rendes nyári közgyűlés, — főispán ömeltóságával történt megállapodáshoz képest, — a folyó évi **június hó 26-án d. e. 9 órakor** veendi kezdetét.

Az állandó választmány tagjait pedig főispán ur ömeltósága megbízásából a f. évi **június hó 24-ének d. e. 9 órájkor** a vármegyeháza kisebb termében tartandó ülésre tisztelettel meghívom.

A közgyűlés nevezetesebb tárgyai:

1-ször. Payzoss János volt főszolgabíró halálával megüresedett sztrópki főszolgabírói állomásnak és a választás által netalan megüresedő tisztviselői állomásnak választás utján való betöltése.

2-ször. Dr. Molnár Viktor leköszönése folytán, a **közig. bizottság** egy tagjának megválasztása.*)

3-szor. 6453. sz. m. kir. belügyministerium intézvénye folytán a Mező-Laborcz székhelyvel egy új főszolgabírói járás szervezésének ügye. És a többi a rendes közgyűlés társorozatába tartozó ügyek.

Kelt S.-a-Ujhelyben, 1889. június 12-én.

Alispán ur hiv. távollétében:

Viczmány Ödön, főjegyző.

8809 sz.

Zemplénavarmegye alispánjától.

10 főszolgabíróinak.

Szürnyeg községben a léptene a marhák között szokatlan rohamosan és nagy mértékben lép-vén fel, tudatom a főszolgabíró urakkal, hogy nevezett község marhaállománya részben Szürnyegen bent a községben, részben pedig kint a felső-Bodrog bal partján levő legelőterületében zár alá helyeztetett.

Utasítom a főszolgabíró urakat, hogy a

*) Jelöltekül eddig Ambrózy Nándor, Farkas Lajos és Molnár Béla dr.-t hallottuk említeni. Szerk.

TÁRCA.

Az áruló szív.

— Poé Edgar Allan után. —

Ugy van, rémitő ideges voltam akkor, s még most is az vagyok, de azért nem következik, hogy örült legyek! A szenvedés érkeimre nem elom-pítólag hatott, hanem ellenkezőleg sokkal élesebb tette azokat. Különösen hallásom annyira finommá lett, hogy mindent meghallottam, ami csak égen, földön, sőt a pokolban történt. Hogyan lehetnék hát örült! Hiszen meghallgathatják, hogy milyen értelmesen és nyugodtan fogom az egész történetet elbeszélni.

Hogyan jöttem először arra a gondolatra, nem tudom megmondani, de mihelyt egyszer bevette magát a fejembe, — se éjjel, se nappal nem hagyott nyugodni. Semmi különösebb célo-m nem volt vele, nem is a gyűlölet ösztönzött reá, mert a jó öreget, ki utamban nem állt, engemet soha meg nem bántott, szerettem. Nem is a gazdagsága csábított, de úgy gondolom, hogy a szeme volt az! Igen, igen a' volt az! — Szeme hasonlított a héja szeméhez, bágyadt-kék volt s egy hártya látszott felette. Valahányszor csak rám nézett, azt hittem, hogy a vér megfagy ereimben, — és így ért meg bennem lassan, egészen lassacskán az az elhatározás, hogy az öreg embert megölöm, hogy így személtől örökre megszabadulhassak. Jól tudom, hogy örültek tart mindenki! De az örültek megfontolás nélkül cselekesznek; nos, engem kellett

fentebbieket köztudomásra hozván, tekintve az abnormalis időjárásra, figyelmeztessék a gazdák közönséget, hogy megfelelő legelőn kívül különösen jó tiszta és sósavanyppal vegyített ivóvízzel lássák el marháikat.

S. a -Ujhely, 1889. június 11.

alispán helyett

Viczmány Ödön,
főjegyző.

4673. sz.

Zemplénavarmegye alispánjától.

Tudomás és közhírré tétel végett kiadatik. S.-a-Ujhely, 1889. máj. 19.

Matolai Etele, alispán.

I.

Másolat. Pénzügyigazgatóságtól. A nyilvános helyeken beléptidij nélkül megtartott mulatságok után járó bélyegilleték tárgyában 1888. évi 41942. sz. körrendelet valamennyi m. kir. pénzügyigazgatósághoz és illetékiszabási hivatalhoz. Kételyek merültek fel az iránt, hogy oly esetekben midőn a nyilvános helyen beléptidij nélkül megtartott mulatságok költségeit maga a korcsáros fedezi, vagy a rendezők által összetett költség egyes részvényösszegei meg nem állapíthatók a szükséges hatósági engedély kieszközölése végett benyújtott kérvények az ill. szab. szempontjából miként bírálандók el? e kételyek eloszlátása és az egyöntetű eljárás biztosítása tekintetéből az 1882. évi február 18 án 9495. szám alatt kiadott és a „Pénzügyi Közlöny” 8. számába közzétett körrendelettel való kapcsolatban szigorú mihez tartás végett a következőket jelem ki. Az 1875. évi XXV. törv. cikk 7-ik §-ának 4. bekezdésében foglalt és az illetékidij jegyzék 13 tétel 4-ik pontja utolsó előtti bekezdésében felvett határozatai által az illeték kötelezettség a nyilvános helyen beléptidij nélkül tartott táncvigalmakra zene és dalestélyekre és mindennemű előadásokra nézve is az ill. mulatságok megtartására szükséges hatósági engedély iránti beadványok is bélyeg kötelesek. A mi pedig a lerovandó bélyegilleték mérvét illeti erre nézve figyelembe veendő, hogy a szóben levő beadványok a most idézett határozatok értelmében 1 ft. Állandó bélyegilleték alá esnek az ill. beadvány alapján kieszközölt hatósági engedély hatályának időtartama azonban önérthetően nincsen semmi befolyással az említett 1 ft. állandó bélyegilletékre, minél fogva az a

volna megnézni, mily tervszerűleg fogtam a dolog kiviteléhez, mennyi elővigyázatot és tettetést tanúsítottam!

Az öreg iránt sohasem voltam barátságosabb, mint épen azokon a napokon, mielőtt megöltem volna. Naponként éjjelkor ajtajához lopózkodtam s kinyitottam egész nesztelenül, csak úgy lassankint, s mikor a nyílás elég tágas volt, egy jól elzárt tolvaj-lámpást, amelyből egyetlenegy fény-sugár sem szökhetett ki, előre nyújtottam s fejemet utána dugtam. Ha valaki ilyenkor látott volna, elbámul rajta, hogy mily roppant ravasz-sággal és óvatossággal vittem mindezt véghez! Lassan, egész lassan dugtam előre, hogy az öreg embert valahogy föl ne ébreszsem. Egy jó óráig tartott, míg fejemet annyira előre nyújtottam az ajtón, hogy az öreget megláthattam az ágyában. Hát vajjon képes-e egy örült anyi türelmet kifejteni? S azután, mikor a fejemmel már egészen behatoltam, kinyitottam a lámpást óvatosan, roppant elővigyázattal, nehogy a sarkvasa csikorogni találjon, de csak annyira, hogy a hejászemre egy vékony fény-sugárt vethessek. Ezt tettem egymásután hét éjszakán, mindig a szellemek órájában, de szeme mindig csukva volt s így tervemet nem hajthattam végre, mert engemet nem az öreg boszantott, hanem csak az ő bőszt tekintete. Reggel aztán vakmerően beléptem hálószobájába s egész elfogulatlanul beszélgettem vele, szívélyes hangon meg-szóllítottam s hogyléte felől kérdezősködtem.

A nyolcadik éjszakán még óvatosabban nyitottam ki az ajtót, mint eddig Zsebóráim perc-mutatója gyorsabban mozgott, mint a kezem. Ravasz-ságomat még sohasem éreztem annyira, mint

körülmény, hogy az engedély több napra kéretett megadatni, nem vonhatja maga után az 1 ft. állandó bélyegilletéknek a napok számához mért többszöri levonását. A mennyiben egyébként a több napra terjedő engedélyt külön-külön kérvény alapján kell kieszközölni ez esetben 1 ft. állandó bélyegilleték minden egyes kérvény után külön-külön rovandó le.

II.

14040/IX. a. szám. Rendelet. Az izraelita husvétii kenyér előállításáról, árusításáról és szállításáról. 1. §. Az izraelita husvétii kenyérnek (pászka, laska) a hitközségi tagok részére való szolgáltatása az izraelita hitközség kizárólagos joga. Ennélfogva husvétii kenyéret előállítani, elárusítani, vagy a hitközség területkörén kívül eső helyről szállítani csak az van jogosítva, aki erre az illető községben fenálló izr. hitközségtől engedélyt nyer. 2. §. Az izraelita hitközség, autonom jogköréhez képest, önállóan és igényeinek megfelelő módon intézkedhetik a husvétii kenyérnek a hitközségi tagok részére való szolgáltatása tekintetében. A husvétii kenyér árusítását tetszés szerint vagy önmaga kezelheti, vagy bérebe adhatja, vagy megállapíthatja azon feltételeket, melyek alatt az árusítást a jelentkező kereskedőknek vagy vállalkozóknak megengedi. Az izraelita husvétii kenyér árusításához iparhatósági igazolvány vagy engedély nem szükséges. 3. §. Az 1879. XL. törvény 1. §-a alapján ezennel kijelentem kihágást követ el és a rendőrhatalóságok által 50 ftig terjedhető pénzbüntetéssel és ezenkívül a nála talált husvétii kenyér elkobzásával büntetendő az, a ki anélkül, hogy arra az illető izraelita hitközség által feljogosítva volna, husvétii kenyér készítésével foglalkozik, vagy husvétii kenyéret elárusít, vagy a hitközség területkörén kívül eső helyről szállít. 4. §. A rendőrhatalóságok által kiszabott pénzbüntetések a városi, illetőleg a községi szegényalapra fordítandók. 5. §. Mindazon jogok, melyeket ezen szabályrendelet az izr. hitközségek számára biztosít, az izraelita hitközségek székhelyein kívül fenálló izr. fiókhitközségeket és imaházi egyesületeket is saját területükre nézve megilletik. Budapest, 1889. márc. 24. Széchenyi s. k.

286489 sz.

S.-a-ujhelyi járás főszolgabírájától.

Hirdetmény.

Borbély István csarnahói lakosnak f. évi június hó 5-én a csarnahói legelőről egy sárga

épen ezen az éjen. Ujjongtam magamban arra a gondolatra, hogy én itt az ő ajtaját kinyitom, s ő mit se sejt felőle. Valószínűleg azonban mégis meghallott valami neszt, mert hirtelen fölrezzent álmából. A szobában korom-sötétség uralkodott, mert a tolvajoktól való féltében az ablaktáblákat jól bezárta: tudván tehát, hogy semmit se láthat, az ajtót tovább tovább nyitottam.

Végre egészen bedugtam a fejemet s épen felakartam nyitni a lámpás fedelét, midőn hüvelyk ujjam a bádog záron megsiklott, s az öreg az ágyban fölegyenesedve, rám kiáltott: „Ki az? Halotti csöndben maradtam. Egy teljes óráig nem mertem megmozdulni, de azt se hallottam, hogy az öreg újra lefeküdt volna. Még mindig fennült az ágyban és hallgatódzott. Egyszerre csak gyöngé nyögés üt meg füleimet, minőt a halálos aggodalom szokott kisajtolni, — nem a fájdalom vagy bánat időzte azt elő, ama tompa elfojtott hang volt ez, mely az aggódo lélek mélyéből száll föl-felé. Világos volt előttem, hogy az első gyöngé zöreje óta, mely fölbresztette, nem aludt el többé. A mint az aggodalom mindinkább inkább erőt vett rajta, valószínűleg megpróbálta azt maga előtt alaptalannak feltüntetni, de mind hiába. Bizonyosan elmondta magában, hogy a szél zörgött a kandallóban, — talán egy éger futott végig a padlón, vagy épen egy tücsök ciripelése volt az egész.

Miután hosszabb ideig türelemmel vártam, s még mindig nem hallottam, hogy lefeküdt volna, elhatároztam, hogy a tolvajlámpást egy kicsinyt, egy igen kicsinyt kinyitok. Nagy vigyázattal kinyitottam, úgy, hogy a hasítékon egy kis vékonyka

szinü, 9 éves, kanca, középmagasságu, homlokán csillaggal és a jobb első lábán kesely lóva eltevédt.

Felhivattak a községi bírák, hogy községeikben szigorúan nyomozzák, és feltelálás esetén ide jelentést tegyenek.

S.-a.-Ujhelyben, 1889. június 14.

Urbán Ferenc, t. főszbiró.

10541. sz. 889.

Körrendelet.

Valamennyi nagy és kis község előljáróságának Zemplénvármegye területén.

A nagyenyedi kir. adófelügyelőnek 1889. évi május hó 18-án 3928 szám alatt kelt megkeresése folytán utasítom, miként Menye Henrik volt bányatelek-tulajdonos lakhelyét saját területén nyomozza, és ott tartózkodás esetén, e körülményt további eljárás végett nekem haladéktalanul jelentse be.

S.-a.-Ujhely, 1889. évi május hó 11-én.

Göllner,
h. kir. adófelügyelő.

9723. sz. 889.

Körrendelet.

Valamennyi községi és körjegyzőnek Zemplénvármegye területén.

Utasítom jegyző urat, miszerint működése körében szokásos s a legkiterjedtebb módon értesítse a birtokot venni szándékozókat, hogy a m. kir. államkincstár tulajdonát képező Orosz-Patak (Zemplénmegye, szinai szolgabírói járás) községben fekvő s a néhai Riczko Józseftől nyilvános bírói árverésen megvett birtok, nevezetesen:

Szántó föld	35	katasztr. hold	648	öl.
Kaszáló	116	"	1332	"
Legelő	363	"	1583	"
Erdő	644	"	1249	"
Kert	—	"	1439	"

Összesen: 1161 katasztr. hold és 1451 ö. terület szabadkézből eladóvá tétett.

Venni szándékozóknak a vételár mennyiségének közlése s egyéb felvilágosítások megadása iránt hozzám fordulhatnak.

S.-a.-Ujhely, 1889. évi június 7-én.

Becske,
kir. adófelügyelő.

7499. sz.

Zemplénvármegye alispánjától

10 főszolgabíróknak.

A nmságu földmívelési-, ipar- és kereskedelmi ministerium a köölajmérők hitelesítéséhez f. évi 22129. szám alatt kiadott Pótrendeletét a község tudomására hozatal végett kiadom.

S.-a.-Ujhely, 1888. május 24.

Matolai Etele, alispán.

Másolat. Földmiv., ipar- és kereskedelemügyi magy. kir. minister. 22.129. IX. b. számhoz. Pótrendelet, a köölajmérők hitelesítéséhez. Az 1875. évi 12.337. és 18.377. sz. a. kelt itteni rendeletek kiegészítésül megengedem, hogy a Brozon Róbert-féle köölajmérők hitelesítésre elfogadtassanak. Ezek egy mérő-hengerből állanak, melybe egy tartányból, egy csap elfordítása által, köölaj vezetetik. A köölajnak a hengerben emelkedése által egy uszó is emelkedik, s egy lánc és csiga

sugár — akár csak a pókháló — lövellett ki s egyenesen a héjaszemre esett. Teljesen ki volt nyitva s én dühbe jöttem, amint megpillantottam. Egész tisztán láthattam, s az a bágyadt két szem, felette azzal az utálatos hártával, fölforralt a vért ereimben. A szemén kívül az öregből mit sem láttam, mert a fénysugárt ösztönszerűleg arra az átkozott helyre irányoztam.

S erre, — nem mondtam, hogy érzéseim szokatlan élessége miatt fogják rám, hogy örült vagyok? — erre egy gyöngye, tompa hang jutott füleimhez, körülbelül olyan, mintha egy vatába göngyölt zsebórából jött volna. Az öreg szivdobogása volt, s ez még jobban fokozta dühömet. De még tartoztatam magamat s mozdulatlanul állottam: alig mertem lélegzetet venni s a lámpást erősen kezembe szorítva, gyönyörködtem benne, hogy a fénysugár egyenesen szemébe talált. A közben szívének pokoli dobogása mind erősebb lett, percről-percre gyorsabban és hangosabban következtek a verések!

Ekkor újabb aggodalom fogott el. hátha meghallja valamelyik szomszéd a zörejt! E gondolat véget vetett habozásomnak, s az öreg utolsó órája elérkezett! A lámpás fedelét egy hangos kiáltással felszakítottam, s a szobába ugrottam. O csak egyet ért rá kiáltani, csak egyetlen egyet. Következő pillanatban a földre tiportam s a nehéz ágyat reáborítottam. Szive lassu tompa hangon még tovább vert, de én nem sokat törődtem vele, a falon át, képtelenség volt, hogy meghallja valaki, — s végre egészen elhallgatott. Az öreg ember meghalt; az ágyat elszedtem róla s megvizsgáltam a hullát. Kezemet szívére tettem s percekig rajta tartottam: semmi mozdulat, meghalt, szeme nem fog többé ingerelhetni! Az órák tel-

ségével egy tengely hozatik forgásba, melynek végén elhelyezett mutató egy számlapon mutatja a lemért mennyiséget. A számlap egyes deciliterekre van beosztva, s ezen kívül még egy, vagy több központos számozás van alkalmazva, — melyeken a köölaj árát lehet leolvasni. Ezen készüléken is kell lenni egy függő súlynak, a henger függélyes állásának biztosítása végett. A számlapnak maradandólag megerősítve, s a mérő hengernek úgy elzárva kell lenni, hogy a mutató tengelyéhez, illetve a csigához férré ne lehessen. Ez okból a számlap, a hitelesítés alkalmával megbélyegzendő. A hibahatárok, valamint a hitelesítési díjak a fenálló rendeletek szerint változatlan maradnak. Budapest, 1889. évi május hó 11-én. Gr. Szapáry, s. k.

7199. sz.

Zemplénvármegye alispánjától.

Tudomás és mihez tartás végett kiadom.
S.-a.-Ujhely, 1889. május 19.

Matolai Etele, alispán.

Másolat. Földmívelés, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minister. 21933. IX. a. sz. Valamennyi II. od foku iparhatóságának. Az országos iparhatósági gyűlés központi bizottsága mult évi 424. sz. alatt kelt s hozzám intézett felterjesztésében előadja, hogy némely iparhatóság az ipar gyakorlatára szóló iparigazolványok kiadásánál nem vizsgálja kellő szigorral, vajjon a bejelentő hogyan és mi módon s mily értékű bizonyítványokkal képes igazolni azt, miszerint az ipartörvény 6. §-ában foglalt feltételeknek tényleg megfelelt; — továbbá ugyancsak felterjesztésében azt kéri, hogy az iparhatóságok az igazolványok kiadásáról az illető ipartestületet 8 nap alatt értesítsék, az okmányokat pedig, melyek az igazolvány kiadásának alapjául szolgáltak, 15 napig tartsák vissza azon célból, hogy az okmányok az ipartestület megbízottjai által betekintheők legyenek. Habár az iparhatóságok szabadon mérlegelni jogosítvák azon bizonylatokat, melyek az ipartörvény 6. §-ában említett feltétel beigazolását eredményezhetik, és habár az ipartörvény 117. §-a világosan rendel, hogy az iparigazolványok, illetőleg ipar engedélyek kiadásáról az illető ipartestület is azonnal értesítendő, mégis indítatva érzem magamat az említett felterjesztés folytán azon elveket kijelölni, melyek az ipartörvény 4., illetőleg 6-ik §-a alapján kérelmezett iparigazolványok kiadásánál zsinórmértékül követendők. Annak beigazolására ugyanis, hogy a bejelentő szaktávógó műhelyben vagy gyárban szakba vágó munkával az ipartörvény 4. §-a értelmében a tanoncbizonyítványban igazolt tanidőn kívül két, avagy a 6. §-szerint összesen három évig foglalkozott, mindennek előtt és első sorban a bejelentő munkakönyvének kell szolgálnia, mert az ipartörvény 99., illetőleg 111. §-a szerint a segédnek vagy gyári munkásnak különben is munkakönyvvel kellett ellátva lennie s így ezen bizonylati eszköz a legalkalmasabb az ipartörvény 4., illetőleg 6. §-ában foglalt feltétel beigazolására. Amennyiben az iparigazolványt kérő, bármi előre nem látható okokból, ily munkakönyvvel nem bírt, avagy ilyet előmutatni nem képes, az esetben az iparigazolvány az iparos vagy iparosok részéről kiállított magánbizonyítványok tartalmukra nézve, illetőleg a bennök említett tények tekintetében az illető ipartestület, vagy iparhatóság, vagy községi előljáróság által igazol-

tek s én lázas nesztelen sietséggel dolgoztam. A padlón három deszkát felszakítottam oly ügyesen, hogy nincs az a szem, még az övé sem, mely valamit észrevehetett volna. Felmosni való nem volt, sehose látszott semmi folt, a legkisebb vérnyom se, — ennél sokkal előrevigyázóbb voltam!

A miut ezzel készen lettem, az óra négyet ütött, s még mindig koromsötét volt. Közvetlen az óraütés után kopognak a kapun, és én nyugodt szívvel mentem kinyitni. Három ember lépett be, kik igen udvariasan bemutatták magukat, hogy ők rendőrök. Egyik szomszédom az éjjel kiáltást hallott s valami bünt sejtve, jelentést tett a rendőrségnél, mely kiküldötte ügynökeit a dolog megvizsgálására.

Én mosolyogtam, mi okom lett volna félni? s az urakat beljebb hívtam. Igen valószínű — mondám — hogy én magam kiáltottam álmomban s az öreg ember elutazott. Látogatóimat az egész házban körülvettem s kértem őket, hogy vizsgáljanak meg mindent jól. Végre az öreg szobájába is bevezettem őket, hadd lássák, hogy semmi értékesebb tárgy nem hiányzik. Biztosságom feletti örömben székeket hoztam elő s leültettem az ügynököket s saját székemet épen arra a helyre tettem, a hová áldozatomat rejtettem.

A rendőrök meg voltak nyugtatva, magamviseletem minden kétségüket eloszlatva s nekem renekivül jó kedvem volt. Helyet foglaltak s csakhamar kedélyesen beszélgettünk mindenféle apróságokról. De nem sok idő múlva észrevettem, hogy elsápadtam s szerettem volna, ha már távol lennének. Fejem fáj, füleim zugtak; de ők elégedetten beszélgettek tovább s egyáltalán nem készülődtek. A zugás mindkevesebb lett, míg végre

lasi záradékkal vannak ellátva. Magától értetvén, hogyha a bejelentő által igazoltatni kívánt tényről maga az iparos, elhalálozása folytán, vagy más okokból, bizonyítványt már ki nem állíthatna, ez esetben az iparigazolvány kiszolgáltatására elegendő alappal bírhat az ipartestület, iparhatóság, vagy községi előljáróság oly bizonylata is, mely által igazoltatik, hogy a bejelentő tényleg két, illetőleg három éven át szaktávógó műhelyben vagy gyárban, szaktávógó munkával foglalkozott. Mindezen előadott esetekben felfolyamodás vagy panasz lehetősége szempontjából czélszerű leend, ha az iparhatóság a képesítés igazolására szolgáló okmányokat, az iparigazolvány kiszolgáltatásától számítandó 6 hónapig visszatartja, mely idő alatt az okmányok csak különösen figyelme méltó okokból és ekkor is csak az esetben lesznek kiadhatók, ha a bejelentő azokat megfelelő másolatokkal pótolja. Az orsz. ipartestületi gyűlés központi bizottságának azon kérése, hogy az iparigazolványok kiszolgáltatásáról az ipartestület is azonnal értesítessék, az ipartörvény 177. §-a által lévén indokolva, felhívom a II. foku iparhatóságot, hogy az első foku iparhatóságot az ezen törvény-szakaszban foglalt rendelkezés szemelött tartására utasítsa. Jelen rendeletem tartalmáról az első foku iparhatóságok szoros mihez tartás végett megfelelően értesítendő. Budapest, 1889. évi május hó 5-én. Gr. Szapáry s. k.

Hegyaljai elmélkedés.

„Magyarország nem volt, hanem lesz!” — midőn a „legnagyobb magyar” ez igéket kihirdette, állambölcsészetének egész irányából következtetve, közvetlen a szelebbebb értelemben vett magyar nemzeti kultúra lebegett előtte. E látnoki ihlet a politikai nagyság alapfeltételének az anyagi létet, egy viruló nemzet gazdaszat-talaját jelölte ki, azon áramlatokkal szemben, melyek a nemzeti ébredés e korszakában a nemzet minden anyagi és társadalmi érdekeinek előfeltételül is az állami alkotmány és a nemzeti önállóság eszméit tűzték zászlóikra.

A mai kor már bevégzett tények végeredményével mérlegelheti e gigászi eszmeharcokat, a fejlett viszonyokból bizton levonhatók a konzekvenciák, melyeket a nemzet nagyjai a jövő kétes kódéből igyekeztek kiolvasni.

A nemzeti ipar és nemzeti politika kölcsönös föltétel és következmény, egymástól ép oly elválaszthatlan alkatelemé a magyar államiaságnak, mint a melegség és világosság a faunának. A nemzeti ipar minden ágazatainak, különösen földipar-termékeinek ép oly létkérdése, hogy az a világforgalom nagy érdek-csoportjai között egy nemzeti politika szárnyai alatt keljenek versenyre, mint a hogy egy hatalmas magyar állam kifejlődésének, a nemzet gazdaszati életének felvirágozása.

tisztán kivettem, hogy nem a fülemben hangzik, hanem kívülről jön

E pillanatban igen elsápadhattam. — Halk, tompa rövid zaj hallatszott, olyan, mint egy vatába göngyölt zsebóra ketyegése. Lélekzetem elakadt — s a rendőrök még mindig nem hallottak semmit. Gyorsabban, élénkebben beszéltem, de a zaj is mind hangosabb lett. Felállottam s emelt hangon, heves taglejtések közt kezdtem holmi kicsiségek felett vitatkozni. Mind nem használt, a zörejt hovatovább egyre fokozódott s ők még mindig nem mentek. Nagy léptekkel fel alá jártam a szobában, mintha a rendőrök megjegyzéseikkel dühbe hoztak volna — mind hiába a zörejt állandóan erősödött. Nagy isten, mit csináljak? Dühömben tájékozottam, örjöntem, átkozódtam. Megragadtam székeket s a padlón ide-oda vagdaltam, de a zörejt egyre hangosabb lett s mindent tulharsogott. Hangosabb — hangosabb — újra hangosabb s ők hárman nyugodtan beszélgettek tovább s még mosolyogtak. Teremtő Isten! — nem, nem — ők hallották — sejtik az összefüggést — tudják, hogy mit jelent — ők mulatnak kétségbeesésem felett! Így hittem s így hiszem még ma is. De minden egyéb balzsamcsepp volt ehez a lelki kinhoz képest — minden egyből elviselhető volt, mint ez a guny. Nem bírtam tovább nézni képmutatató mosolyukat! Éreztem, hogy vagy ki kell törnöm, vagy meghalok! És most — hallga! — már megint — hangosabban és egyre hangosabban és hangosabban —!

„Gazemberek! — ordíték reájok — ne tessétek magatokat! Mindent megvallok! — szaggassátok fel a padlót! — itt, itt fekszik! — oh mily rettenetesen ver a szive!”

Bácz Lajos.

Folytatás a mellékletben

Vannak azonban katasztrófák, melyek minden fizikai számításon kívül esnek, melyek a józan követelmények minden tényezői mellett, mint egy rejtélyes hatalom sújtó karja halálos sebet ejtenek közgazdasági élet egyik vagy másik ágazatán, melyre éppen úgy ki nem terjedhetének Smidt Ádám problémái, mint nagy Széchenyink messzeható elméletei.

A Hegyalja Magyarország gyöngye. A „borok királya“ saját eredetiségében versenyre kél bármely világhírű vetélytársával, ép úgy meg nem török az ekvátor tűzpróbáján, mint a sarkvidék jégbirodalmában, tért foglal minden piacon, magával viszi a magyar föld, a magyar nemzet hírnevét, általa lesz ismeretes szülőföldről a kontinens minden részén.

Ez több mint magánvagyon, ez nemzeti közkinccs, melyet a végveszélytől megóvni, a jövő feltételeinek minden kitelhető eszközeit működésbe hozni, a magyar nemzeti politika eminens feladatának kell, hogy ismertessék fel.

Hegyalja látóhatárán mai nap már mindenütt a fillokszera-pusztítás siralmas képei tárulnak fel. A szaktudósok vándorútra kelnek, keresik az archimedesi pontokat, melyekre a mentés vagy védelem korlátai eredményesen elhelyezhetők lennének. — Örömmel fogadtuk a borászati kormánybiztos: *Miklós Gyula* vezetése alatt megjelent országos gazdasági egyesület borászati szakosztályának küldötteit, kik hivatva lesznek a helyzetről illetékes helyen tanúságot tenni, és bár csodaszereken bízni nem lehet, mindenesetre ezen fakultás feladata lesz gyakorlati tapasztalataik után a szaktudomány elvei szerint meghatározni, mit lehet és kell tenni, és ami ugyancsak nagyfontosságú kérdés, mit nem kell tenni a kétes helyzetben.

Nagy érdekek vannak kockáztatva, a termelő: tehát egész Hegyalja lakossága, a kincstár és egy általános magyar nemzeti érdek. Szabad-e a reményt feladni? Nem. Hisz már eddig is szép eredmények igazolták, hogy vannak egyes szőlőfajok, melyeknek alanyai nagy, sőt valószínűleg teljes ellentálló képességről tanuskodnak. Ha tehát — mitől isten óvjon — a pusztítás határt nem ismerne, ha a gyérités sikertelenebb bizonyul, akkor követni kell Franciaország példáját, a talajviszonyoknak megfelelő új telepítés rendszerét. Ennek természetszerűleg két előfeltétele az anyagi eszköz és oly mérvű produkció, mely a befektetési tőkének megfelel.

Az őserő az égali viszonyok Hegyalja nektárának forrásai a természet elpusztíthatlan adományai. Hisszük, mert hinnünk kell, hogy az alkotmányos magyar kormány magas missziójának tudatában ily tényezők mellett tabula rázát nem törhet meg, hogy minden eszközökről, s különösen megfelelő olcsó tőkék megteremtéséről atyailag gondoskodni fog; reméljük, hogy mire az ügy a törvényhozás napirendjén feltárul, annak minden árnyalata osztatlanul át lesz hatva az eszmétől, hogy a „szent korona“ egyik legszebb gyöngyének porba hullni nem szabad, hogy Hegyalja tősgyökeres magyarságát kereset nélkül, s talán új haza keresésének útjára eresztieni a magyar állam politikai jellegével ellenkezik. Reméljük, hogy a hegyaljai bortermelés volt és lesz.

A országos gazdasági egyesület borászati szakosztályának küldöttei, *Miklós Gyula* borászati kormánybiztos és az ország különböző vidékeiről csatlakozott termelők társaságában f. hó 12-én, az esteli vonattal érkeztek városunkba. A szakfériak tanulmányi körútjának célja az ország bortermő vidékeit végenyészettel fenyegető fillokszera-pusztítások helyszíni tanulmányozása és a tapasztalati adatok nyomán a lehető védőeszközök tekintetében célszerűnek mutatkozó elvek meghatározásában kulminál. Vármegyénk területén a tarzali vincellér-képezde szőlészetének megtekintése, majd a Mathiász-féle szőlőskei telepek és tályai nagymérvű pusztítások megzemlézése vétett föl a

körutazók programjába. A helybeli indulóhánál a zempléni vármegyei gazdasági egyesület képviselőjében *Viczmándy Ödön*, egyesületi alelnök és több újhelyi szőlőbirtokos fogadta az érkezőket, honnan egyenesen a Csernyiczky szállóba hajtottak, ahol a vendégek tiszteletére rendezett társas vacsorához ültek az érkezők.

A vacsora kezdetén bizonyos borongós állapot volt felismerhető a társaság kedélyhangulatán. Meglátszott a vendégeken, hogy eddigi tapasztalataik a legsötétebb színbe festett állapotoknál is siralmasabbaknak bizonyultak. Azonban a kitünő gyógyszer, melylyel az újhelyi szőlősgazdák szíves vendéglátása a társaságot elhalmozta, csakhamar derültebb világot teremtett, megeredtek a szép, szellemes pohárköszöntések, melyeket *Viczmándy Ödön* indított meg, üdvözlővén az országos gazdasági egyesület vezéreit, mint a nemzet boldogabb jövőjének fáradszóró munkáit és annak jelenlévő tagjait, élén *Ordódy Lajos* vezértitkár, majd ismét *Miklós Gyula* kormánybiztos, mint az orsz. gazd. egyesület borászati szakosztályának a hazai bortermelés körül sok érdemeket szerzett alelnökét. *Miklós Gyula* az elemi veszélyek között remény- és kitartásra buzdítva az orsz. gazd. egyesület borászati szakosztálya nevében Hegyalja bortermelőit éltette. Így folyt tovább a társaság egyik másik tagjáért, és távollevő, a hegyaljai borászat terén is vezérszerepet vívó hazánk nagy fiáért, *gf. Andrássy Gyuláért* a tősztozás, melyek között még *Kopely* nagybirtokos által beszótt érdekes epizódot emeljük ki, miképen hódított meg a tokaji bor egy királynét a közel multban: midőn Spanyolország királynője egy alkalommal két hegyaljai termelő borait kóstolta, következő megjegyzést tette: „ezt nem hiába nevezik »borok királyának« és midőn ő feléje tovább kvaterkázott »ha spicem lesz, ön lesz az oka« szólott *Kopely*hez.

zen kiváló szerencsében Hamersberg Jenő és *gf. Andrássy Aladár* termései részesültek.

13-án reggel az egész társaság *gf. Andrássy Gyula* szőlőskei birtokára az ugynevezett *Matthiász-féle* telepek megzemlézésére rándult ki.

A rekkenő hőségben lankadhatlan buzgalommal vizsgálták meg a szaktudósok a valóban mintaszerű kezelést minden egyes részét, és itt örömdetes tapasztalatokat szereztek ezen kitünő szakfériu csodaszere müveleteiről, melyektől e kedvező talajviszonyok a rendelkezésre álló anyagi eszközök mellett nem lehetett megvonni a legnagyobb elismerést.

A szakfériak összes tapasztalataik eredményét egy külön értekezésben fogják kontemplálni, melyet a borászati lapokból átvéve lesz szerencsénk lapunk olvasó közönségéhez juttatni. Adban azonban már e helyütt is megjegyeztek a vélemények, hogy a régi tőkék gyéritése céltalan költsékesnek bizonyult, továbbá, hogy az új alanyok között a legelőképesebbek mutatkozik az ugynevezett »*Madeleine Angevine*« 1. ső osztályu fehérbort termő alanyok, melyek 4 év alatt teljesen ellentállanak a fillokszerának, és valóban Kanaán terméssel ígérkzik a matthiászi kultusz jutalmazni, a tetemes befektetési tőkét törlesztieni, Fájdalom Hegyalja büszkesége a turmint legérzékenyebbek bizonyul, és kevés a remény, hogy az eredeti alanyok pusztulásával e faj új telepítéssel fentartható lesz.

A kifáradtakra a grófi kastélyban a házi gazda és házi asszony páratlan vendégszeretettel fűszerezett, dusan felterített asztal várakozott. Az ékes szóban itt se fukarkodtunk, hiába. . . »*Sirva* vigad a magyar« éltette lett a tulajdonos grófi család, a házi gazda és szíves házi asszony stb. miglen ütött az óra és a vendégek *Szabó Gyula* világhírű hegyaljai borász vezetése alatt és a társaság kíséretében elindultak a déli vonathoz, hogy a tanulmányi körutat még aznap Tályán tovább folytathassák, melynek lefolyásáról lapunk következő számában fogunk megemlékezni.

A szívélyes bucsuzókat *Viczmándy Ödön* és *Löcherer Andor* kísérték el Tályára.

A közigazgatási bizottság üléséről.

A f. hó 1-én tartott ülés főispán ömeltósága elnökelete alatt s a teljes számban megjelent bizottsági tagok jelenlétében d. e. 9-től déli 12 óráig tartott. Az alispán, mint sorozási polgári elnök, a felső járásokban lévén elfoglalva, a közigazgatás menetéről s annak május havi állapotáról *Viczmándy Ödön* főjegyző, mint alispáni helyettes, tett jelentést. E szerint a közigazgatási bizottságban *Molnár Viktor* dr. helye leköszönés következtében megüresedvén, a vármegyei törvényhatóságnak legközelebbi közgyűlésén egy közigazgatási bizottsági új tag választásáról kell gondoskodni. *Sera István*, a vármegyei tisztikarnak egyik kiérdemesült tagja s *Nesztora*, május hóban elhalálozván, alispáni helyettes indítványára a boldogultnak jó emlékezte jegyzőkönyvileg megörökített. *Viczmándy* főjegyző, minthogy az alispán távol van, 4 heti szabadságát megszakította s az alispán

visszaérkezéig átvette a vármegye kormányzatát. Szürnyegen számos marha gyanu tünetek közt megbetegedett. Az állami állatorvos a beteg marhákat megvizsgálván, azokat lépényében szenvedőknek találta. A szürnyegi marha-állomány s legelő zár alá helyeztetett, a gazdák figyelmessékké tétettek, hogy marháikat sósavanyval vegyített ivóvízzel lássák el. A s.-pataki és józseffalvi égettek fölsegítésére s főispán ömeltósága közbenjárására 300 fnyi adomány érkezett a belügyminisztériumtól. Május hónap folyamán a csendőrségi jelentés szerint egy gyilkossági, egy gyermekkivévesi, négy öngyilkossági és tizenkét tüzeset fordult elő. Amerikába kivándorolt a mult hónapban 65-, visszajött 68 egyén. Zugiskolák ujabban fel nem fedeztettek. A száraz időjárás vármegyészerte nagy aggodalomra szolgáltat okot és alkalmat. Járás főszolgabírák felhívtak, hogy a mezőgazdasági növények állásáról a jövő havi ülésre, személyes tapasztalataik alapján, tüzetes jelentést tegyenek. — *Vladár Emil*, közigazd. előadó, a Sandalon uralkodó keleti marhavész elfojtásáról emlékeztvén, fölemlíti, hogy Sáros vármegyének nem egy községében a marhatüdővész ma is uralkodik, sőt több mint valószínű, hogy a baj ottan állandó fészket talált. Azután elbeszélte a duplini esetet. Duplin községből tüdővész marhákat hajtottak a sztopkai országos vásárra, s ottan valószínűleg azért, mert a j. szolgabírónak a duplini viszonyokról tudomása nem volt, a beteg marhákat az egészségesektől el nem különítették. Kéri a közigazgatási bizottságot, hogy a kellő preventív intézkedéseket teljes szigorral léptesse életbe. *Szapáry* miniszternek egy ide vonatkozólag érkezett leirata alapján s a közigazd. előadó által elősorolt tekintetek figyelembevételével üdvös határozat hozott, mely végrehajtás végett a j. főszolgabírákkal, szemmel tartás, illetve saját hatáskörében teendő további intézkedés céljából pedig a várm. gazdasági egyesület elnökségével is közöltetni rendeltetett. — Egy felebezési ügyeset elintézésé alkalmából elvult kimondatott, hogy az urbérrendezési költségek teherviselése alól a lelkészek s tanítók azon javadalma ikra nézve, melyeket hivatalaik után az illető egyházközség jóvoltából élveznek, mentesek. — A közig. bizottságnak módosított ügyrendje elbírálás s megerősítés végett a kir. belügyminisztériumhoz felterjesztetett.

Feltűnt a gálszécsi járás főszolgabírájának egy nem várt jelentése; ugyanis *Szemere József*, kataszteri nyilvántartó biztos, a járás területén lévő községi és körgyűzők ügykezelését az államiadó, ugyszintén a közs. háztartás adminisztrálása tekintetéből megvizsgálván, a vécei körgyűző kivételével a többi körgyűzőség ügymenetét szánandóan elhanyagolt állapotban találta. Főszolgabíró utasított, hogy az illető jegyzők ellenében a már eddig isteljesíteni kellett fegyelmi vizsgálatot haladék nélkül s teljes szigorral foganatosítsa, a kifejlenőkhöz képest azokat, kik a felfüggesztésre rászolgáltak, függesztsze föl s a vizsgálati iratokat a jövő havi ülés elé terjessze. —

Karsa Ferenc, arvaszéki h. elnök jelentése szerint: május hóban elintézt nyert 2019 ügydarab, hátralékban maradt 532, ebből 79 db. előiratozás alatt.

Vármegyénk közegészségügyi viszonyai általánosságban megnyugtatók. A gálszécsi járás területén a szamaraköhögés okoz nyugtalanságot. Trahomás beteg 8 járás területén, az ujoncozás alkalmával teljesített vizsgálat alkalmával, egyetlenegy sem találtatott. Élelmiszerek 48-, kozhelyek 63 esetben képezték orvosrendőri vizsgálat tárgyát.

Kir. ügyész jelentése szerint a kerületi börtön május hóban 257 rabot számlált, ezek közül el van ítélve 198. Élelmiszerek minősége ellen panasz, vagy kifogás nem tétetett. A görvélykór két áldozatot követelt.

Nemes Lajos kir. tanfelügyelő jelentéséből megértettük, hogy *Csörgön* az állami elemi iskola számára új épület fog emeltetni. Május hónapban számos iskolát személyesen meglátogatván, azok szellemére nézve éppen úgy, mint a nevelés és tanítás terén felmutatott eredményekkel szemben teljes megelégedésének adott kifejezést. Elösmeréssel nyilatkozott a Tokajban működő *Villányi* féle, valamint az ugyanottan szép hivatást teljesítő iparostanuló-iskoláról is. — *Csáky Albin* minist. leiratának hazafias méltatásával elhatározott, hogy a magyar nyelv tanítása és a magyaros szellem terjesztése körül érdemeket szerzett néptanítók jutalmazására vármegyénk közmívelődési alapjából, kir. tanfelügyelő ide vonatkozó részletes előterjesztésének beérkezése után, 300 fnyi összeg fog utalványoztatni.

Hönsch Dezső kir. mérnök jelentéséből, valamint az általa előterjesztett s határozati erőre emelkedett javaslatokból kiemeljük, hogy vármegyénk utálózatain közlekedési akadály nem fordult elő; a szürnyegi hid helyreállítása befejeztetett s a forgalomnak átadatott. Az újhely-kassai utvonalon és a rajta lévő műtárgyak az ősi hadgyakorlatokra való tekintettel rendezetnek. A vármegyei utakra előirányzott kőanyag kiszállítása megkezdett — *Szerécsky Ödön* interpellációt intézett szakelődóhoz a Kortvélyes-pusztá határában.

ekvő 26. számú műtárgynak teljes elhanyagolása miatt s annak mielőbb leendő helyreállítása végett. Szakelődötől nyert felvilágosításokból meggyőződés szerzetetvén arról, hogy a szóban lévő műtárgynak jó karba hozatalával a bodrogközi j. főszolgabírája már régebben megbízott: nevezett főszolgabíró eddigi késedelmének igazolása mellett a helyreállítási munkálatnak haladék nélkül leendő teljesítésére felhívott. — *Mész-Zombor* közönségének felfolyamodása, melyben a tokaj-tarcsali utépítéshez kirendelt községi közmunkaerejét onnan visszaengedtetni kéri, kimutatásával annak, hogy a felfolyamodásban elősorolt okok való alappal nem bírnak, a közlekedési minisztériumhoz felkületett. — A szerencsi és tokaji járások területén a múlt évben le nem dolgozott igás és kézi közmunkatartozások után a háromszoros bírság kirovatván: a szerencsi járásból 688 ft 80 kr., a tokaji járásból 1691 ft 40 krnyi bírságnak teljes szigorúsággal leendő behajtása elrendeltetett. — *Ehrenheim Ferenc* előterjesztette, hogy a M. É. K. V. üzletvezetősége alá került első-magyar gácsországi vasutvonalnak *Vidrány* nevű állomása a magyarországi üzletszervezetből kihagyatott s a galicziai üzletvezetőséghez csatoltatott. Magyar nemzeti érdeket sértő állapotot lát abban is, hogy a vidrányi állomáson magyarul nem tudó személyzet van alkalmazva a malha és teheráru forgalomnál. E visszásságok elenyésztetése végett a közlek. minisztériumhoz felterjesztés intézettel. — Főispán öméltsége az utas közönség érdekében figyelmeztette szakelődöt arra a visszaesésre, mely a reggeli, u. n. gyorsvonat közlekedésében az első-magyar-gácsországi vonalon az új menetrend életbeléptetése óta tapasztalható. E gyorsvonat a felvidék határállomására most két órával korábban érkezik, mint érkezett a régi menetrend szerint s Ujhelybe most is csak akkor érkeznek mint érkezett a volt menetrend szerint. Szóba hozott változás okáról szakelődő informálva nem lévén, annak magyarázatát a jövő ülésre ígerte.

Becske Bálint, kir. adófelügyelő jelentése szerint a közadók befizetése nem volt kedvező. A „Pénzügyi Közlöny” című szaklap s annak rendes havi melléklete, mely a p. u. közíg. bíróságának elvi fontossággal bíró döntvényeit tartalmazza, előfizetés tekintetéből (ára: 3 ft) a n. községek előjáróságának, ugyancsak a körjegyzőknek figyelmébe ajánlatott.

Végül *Ferencsö János*, *Rak Márton*, *Dzékulics András*, *Szűcs József*, *Popik János*, *Czompoly József*, *Kusnyír György*, *Tóth András*, *Grószmann Mór*, *Prokop Palej Péter*, és *Szabó István* hadköteles egyéneknek kivételes nősülési engedelem megadása, vagy elbocsátás végett benyújtott folyamodásaik tárgyalatván, kedvező elintézésben részesültek.

Hirek a nagyvilágból.

Nikita, montenegrói fejedelem, a muszka cárnak „egyetlen barátja”, e napokban külön kihallgatáson volt királyunknál.

II. *Vilmos* német császár, egy madridi távirat szerint, augusztus hóban látogatást tesz a spanyol- és portugalliai királyi udvaroknál.

III. *Sándor* muszka cár Berlinben ez évi augusztus hó folyamán szándékozik viszonzni II. *Vilmos* német császárnak szeptérvári látogatását. Valószínűnek mutatkozik, hogy ez alkalommal királyunk is találkozni fog az orosz cárral.

Orosz-persa szövetség. A *D. Telegr.* ot pétervári tudósítója arról értesíti, hogy persasah és az orosz cár háboru esetére titkos szerződést kötöttek.

A stratégiailag fontos galicziai *Károly Lajos* vasut második vágány építésével fog kiegészített.

Hirek az országból.

Teleky Géza gr. orsz. gy. képviselőnek belügyministerré leendő kinevezetése ma-holnap bevégett ténynek lesz tekinthető. Az új belügyminister most 40 éves férfiú s a hozzá közelálló meggyőződése szerint föltétlen híve a vármegyei közigazgatás államosításának.

Az országban sok helyen óriási záporosó pusztított a múlt hét folyamán. Az erdélyi részben felhőszakadás és nagy jégverés volt.

Szoborleleplezés. Az erdélyi muzeum-egyesület Kolozsvárott f. hó 10 én leplezte le megalapítójának, *Mikó Imre* grófnak emléksobrát.

Negyedmillió ajándék. *Kun Kocsárd* gróf, a jótékonságáról országsszerre ismeretes, nemeslelkű erdélyi főúr, Szászvároson az E. M. K. E. számára örök, korlátlan tulajdonul átadta algyógyi birtokához tartozó összes fekvősegit, házait, vásár-, malom- és révjogát. A bőkezű adomány értéke meghaladja a kétszázötvenezer forintot.

Különtélek.

(Személyi hírek.) *Kovalszky Gyula*, s. a. -ujhelyi kir. törvényszéki írnok, az egri törvényszékhez segédtelevkönyvvezetővé nevezetett ki. — *Tóth István* végzett jogászt főispán öméltsége közíg. gyakorlóvá nevezte ki. — *Nemthy Ödön* földbirtokost

T. Terebesen a f. hó 10-én tartott közgyűlés egyhangulag megválasztotta a felső-bodrogi vízszabályozó társulat elnökévé. — *Iffy Mándy István* a zimonyi fővármihalhoz II. osztályu számtisztté nevezetett ki.

(Esküvő.) *Dr. Kossuth János* barátunk, lapunknak kiváló munkatársa, f. hó 15-én vezette ot-tárhoz *Issépy Lenkét* *Issépy István* ügyvédnek kedves, művelt, szép leányát. Hosszan tartó boldogság koszoruzza frigyüket.

(Meghívás.) A magyar nyelvet és népnevelést Zemplén vármegyében terjesztő egyesület f. évi június hó 18-án d. e. 10 órakor, a vármegyeház kisebb termében közgyűlést tart, melyre az egyesületi tagokat tisztelettel meghívom. S. a. Ujhely, 1889. jun. hó 11. *Prámer Alajos*, e. I. alelnök.

(Nyilvános nyugtázás.) A sárospataki tűzkárosultak részére a kiadóhivatalnál adakoztak: *W. J. S. a. Ujhely* 30 kr., *Dolozselek Albert* 1 ft, *özv. Boruth Elemérné* 1 ft és 6 db ócska ruha, *Évva Mariska* 8 db ócska ruha. Fenti adakozás Sárospatakra *Bogyay Zsigmond* urnak átküldetett. Később adakoztak még kiadóhivatalunknál *Koleszár András* S. a. Ujhely 1 ft, *Argyellán Miklós* Velejte 1 ft, mit is ezennel hálás köszönettel nyugtatok. *Özv. Boruth Elemérné* a „Zemplén” kiadótulajdonosa.

(Időjárásunk.) Az esőhiány szakadatlanul tart. Nem szárazságról, hanem aszályról van már szó. Buza és gabona-tábláknak eltörpült, leforrázott növényzete szalmává szálulva hirdeti az inség közeledését. Tartós, csendes, jó esőben árpa, zab, kapásnövények talán még ujja születhetnének. A gazdák reménykedve, bizalommal tekintenek az égre. Vajha reményükben, türelmes várakozásukban nem csalatkoznának!

(Nyári mulatság.) Az ujhelyi „polgári olvasó-kör” ma délutáni mulatsága iránt városszerre nagy az érdeklődés. Ebből következtetve előre látjuk, hogy kedvező idő esetén nagy és diszes közönség népesíti be a „Torzsás” berkeit.

(Meghívás.) A keleti Kárpátok osztyálynak XII. közgyűlése, mely Lubló fűrdőbe, a Dunajecz áttöréséhez és a magas Tátrába való nagyobb-szerű kirándulással lesz egybekötve, 1889. augusztus hó 11-én, vasárnap d. e. 10 órakor *Bártfán a fűrdőben* fog megtartani, melyre a magyar Kárpát-egyesület összes tagjai és barátjai meghívottak. A kirándulás terve: Augusztus hó 10-én, szombaton: A pálya-udvarban kocsi fognak kész-szen állani, melyek 5 órakor indulnak Bártfára. Érkezés Bártfa fűrdőben este 10 órakor. Vacsora, meghálás a fűrdőben. Vasárnap, augusztus hó 11-én: Délelőtt 10 órakor közgyűlés. Hétfőn, augusztus hó 12-én: Reggel 7 órakor kocsizás (parasztszekereken) Bártfa városába. Kis villás-reggeli után délelőtt 11 órakor indulás Hosszurétre és felmenet Makovicza várromjához. Leszállás Zboróra. Közösbéd Rákóczinak történelmileg nevezetes 100 hársa alatt (datum sub centum tillis) Este visszatérés Bártfa-fűrdőbe. Kedden, augusztus 13-án: Reggel 6 órakor indulás paraszt szekereken Lublóra. Szerdán, augusztus 14-én: Reggel 5 órakor indulás Smerdzsonkán (a koronahegyi fűrdőn) át a veres klastromhoz. Innen tutajokon a vadregényes *Dujanecz-áttörés*en keresztül *Scsaviczára*. Délután visszatérés gyalog Smerdzsonkára. Csütörtökön, augusztus 15-én: Reggel 8 órakor indulás szekereken Smerdzsonkáról a magurai turista ut melletti Ödön-menedékházhoz. Gyaloglás a turista uton a Slebodál-telekig, onnan pedig kocsizás *Barlangligetre*. Pénteken, augusztus 16-án: Délelőtt 9 órakor a szepes-bélai cseppkőbarlang megtekintése. Délután a társaság két részre oszlik: az egyik rész a Zöld-tavat megtekintendő, délután 4 órakor Mátlárházára gyalogol (2 óra járás) és ott meghál. A másik rész pedig Késmárkra kocsizik és ott hál meg, augusztus 17-én megtekintik *Késmárk* nevezetességeit és délután Tátrafüredre utaznak. Szombaton, augusztus 17-én: Reggel 5 órakor Mátlárházáról gyalog vagy lóháton a Zöld-tóhoz; körülbelül 4 órai gyezmászás. Vasárnap, augusztus 18-án: Tátrafüreden a közös kirándulás véget ér. A kik az egész kirándulásban részt venni óhajtanak, sziveskedjenek egyzersmind 15 ft-ot, azok pedig, kik csak Bártfára és Zboróra kívánnak menni, 3 ftot postautalványnyal alulirothoz küldeni. A magyar északkeleti és kassa oderbergi vasutak 50%-nyi menetdíj kedvezményt engedélyeztek. A m. kir. államvasutak vonalain pedig augusztus 1-től tetemesen leszállított személydíj tétel lép érvénybe. Az augusztus 1-nél később jelentkezők, vagy olyanok, kik az említett pénzszeget be nem küldik, tekintetbe vehetők nem lesznek. Félreértések kikerülése végett megjegyzetetik, hogy a fentemlített 15, illetve 3 ftnyi összeg csakis az előzetesen megrendelt kocsi és ututajok költségeinek fedezésére szolgál, de a kirándulás összköltségei ezzel korántsem fedezvők. Szállítás és ellátás külön leendő megtérítendő. Végül felkéretnek a t. résztvevők, hogy minél kevesebb máltát hozzanak magukkal. S. a. Ujhely, 1889. május hó 26. Az ügyvivő alelnök: *Slegmeth Károly*.

(Kapuzárás után.) *Halmay színtársulata* pünkösöd másodnapján fejezte be előadásainak a rettenetes kánikulai hőségben immár hoszura is nyult

*) Gratulálunk a választók- és megválasztottaknak. Szerk.

sorozatát s Ujhelytől a bizonytalan viszontlátás reményében bucsút véve, ma már Gyöngyösön folytatja előadásait körülbelül nagyobb publikum előtt, mint nálunk a bérlet utolsó ciklusában. Az utolsó előadások mondhatni üres ház előtt mentek. Még *Halmayné* jutalomjátékán is (Kis hadnagy operet) csekély számú közönség adózott, igaz, hogy lelkesülten. Ma egyhete *Halmayné* távollétében egy kedves ismerősünk: *Krémerné-Pálffy Nina* mint vendég, lépett fel a *Suhanc* operetben és másnap a bucsuelőadáson *Czigánybáró*-ban (*Saffi*) *Krémerné* szép is, kedves is, játéka eleven, hangja csengő, szóval a színművészet azon nívóján foglalt helyet, mely mindig méltóvá teszi, hogy nagy közönség élvezze. Az elbucsuzott társulatnak minden jóból bő aratást kívánunk.

(Hír-virág keresés.) *Mányi Lajos*, ujhelyi zenekar főnök, egész bandájával holnap külföldi körútra indul. Utjokat Galicián át Orosz Lengyelországnak veszik, azután Poroszországot keresik föl, hogy a magyar zenével hirt, dicsőséget arassanak.

(Gyászjelentés.) Nagy részvétellel vettük s adjuk a következő sorokat: *Radácsi György* teológiai tanár és felesége *Bálint Erzsébet* a maguk és gyermekeik: *Erzsébet*, *Margit*, *Ilona*, *Etelka*, *Mariska*, valamint a nagyszámu rokonok nevében is, a legmélyebb fájdalommal tudatják legidősebb gyermeküknek, egyetlen kedves fiúnak, *Radácsi Dező* gimnáziumi IV. osztálybeli növendéknek, a szerető és szeretett testvérnek és rokonnak, folyó évi június hó 10-én, délelőtt 9 óra tájban, életének 14-ik évében, bél- és gyomorbetegségben, egy heti gyöngékedés után történt csendes elhunytát. Porrszéi folyó évi június hó 11-én, délután 6 óra kor, az ev. ref. egyház szertartása szerinti gyász istentisztelet után a piac-utcai 68. sz. ház udvarából kísértettek ki örök nyugalom helyére. Sárospatak, 1889. jun. 11. Áldott legyen közötünk emlékezte!

(Kazinczy-ünnepély) c. alatt t. laptársunk, a „Sárospataki Lapok” hoszu cikkben számol be a f. hó 2-án Széphalmon megtartott Kazinczy-ünnepség lefolyásáról. Indignálódó soraiból ide igtatjuk a következőket: „Még csak a második volt és már is hiányzott belőle egy jó adag az elsőnek lelkesedéséből. Sárospatak és S. a. Ujhely tanárai, tanulói szép számban összegyűltek ugyan most is a széphalmi mauzoleumot környező szent berekben, hogy bemutassák hódolatukat nyelvünk megváltójának szelleme előtt; de nem gyülekeztek oda sokan olyanok, a kiknek példája százakat csábitana a Kazinczy-ünnepélyekhez kötött eszmék zászlója alá és nagyban befolyhatna az ilyen ünnepélyek többoldalu sikeréhez. Nem titkolhatjuk el, hogy fájdalmas hatása volt reánk a hivatalos Zemplénmegye tüneményes távollétének. Egy másik helyen pedig így nyilatkozik: „Olyan kis dolog az a Kazinczy-ünnepély híres-neves Zemplénvármegyében, hogy annak elhanyagolásával talán még előkelőségünket is mutogathatjuk...?!” — Tény az, hogy a Kazinczy-ünnepségen sem most, sem a múlt évben rendezett alkalommal a hivatalos vármegye nem volt jelen. De tény az is, hogy a vármegye, mint ilyen, oda nem volt „hivatalos”. És még tény az is, hogy mind ennek (sugjuk meg, hogy a rendezőség figyelmenlenségének) dacára ugy Zemplén vármegye nagy közönsége, mint a vármegyei tisztikar, nem hiva, nem küldve, hanem benső sugalattól indítatva, tavaly is, most is, a Kazinczy-ünnepségen illő számban volt képviselve. Habár t. laptársunkkal a tekintetben, hogy a rendezőség számtalan hibájáért és mulasztásáért korholást érdemel, egyetértünk: mi sem csinálunk titkot abból, hogy reánk az előadott okok miatt, a „hivatalos Zemplénmegye tüneményes távollétének” fájdalmas hatása nem volt! Minket nem ez. hanem az a nagyon sajnálatos másik körülmény érintett fájdalmasan, hogy Széphalom eltöresodott népének visszahódításáért a magyar nyelvet és népnevelést Zemplén vármegyében terjesztő egyesület ezideig édes-keveset tett. Quousque tandem! Vigasztalódásunkra szolgál azonban és örvendő készséggel adjuk tudtára mindenkinek, akit ez a dolog illet, vagy jövőben illetni fog, hogy már pitymallani kezd a helyek fölött. *Csáky Albin* minister, a tud. Akadémia nótásaira érdeklődésének szférájába belevontra immár Széphalom megmagyarosításának a kérdését is. Hogy az ügy ennyire megérett: ez a föleventett Kazinczy-kultusz hatása. Ha a jövő évben Széphalomnak serdülő népe már nemcsak látja, de majd érti is az ünnep prédikátorát: oly vívmány lesz ez, melynek látásából minden hazafi, ezek között az akkora „hivatalos” vármegye is örömet merithet. Úgy legyen!

(Tűzek.) S. a. Ujhely közönségét f. hó 10-én d. u. 6 óra tájban tüzi lármá zavarta meg pünkösödöl jó kedvében. A Kazinczy-utcaban lévő *Szakácsy-féle* udvaron épült házikónak paticsból készült kéménye gyuladt ki s pár perc alatt lángba borult a háztető, melyről tüzet fogott s légett az utcára néző bérház is. Nem kis veszedelemben forgott a br. *Gaisler* féle tözsomszédos ház és környéke, hová a déli irányból fújó szél nagy erővel szórta a paraszat s ho’ itt, hol amott három izben is gyújtott. Kigyult a *Grosse-féle* ház is, de pénzért felfogadott napszámosok eloltották Tűz-

oltóságunk nagy késéssel érkezett a vész színre s onnan idő előtt távozott. Az égő romokat a kárvalottak csak a késő éjjeli órákban bírták kioltani. — Tegnap d. u. 4-kor ismét tűz támadt városunkban. Zombory polgártársunknak 350. számú belhelyén gyuladt ki egy szalmás fedélű lakóház. A lángok, gerjesztve a délnyugati irányú szélről, bőséges táplálékot találtak a fedélzetben s a szalmával megrakott padláson. Tűzoltóink derekas munkájának köszönhető, hogy a veszedelem nagyobb terjedelmet nem oltott. A gyuladás oka itt is az elhanyagolt paticskéményre, vagy más szavakkal a közbiztonság és belrend iránt való nemtörődömségre vezethető vissza. — *Garanyban* e hó 11-én, a reggeli órákban tűz ütött ki, mely erős szélben nyolc lakóháznak és melléképületeinek éghető anyagát mihamar felemésztette. A tűz, úgy mondják, gyújtásból eredt.

(A „Zemplén» fekete táblája.) A Kazinczy-utcának tudvalevőleg egyetlenegy közútja van, mely a városi előjáróság gondviselése alatt áll. Nos, ez a szivárványos kut már egy éve mult, hogy használhatatlan Ajánljuk a városi főbíró urnak atyáskodó figyelmébe. — *n. — r. Az ujhelyi postán* lábra kapott kézbesítési rendtelenség miatt tömördek a panasz. Tegnap is felmutattak előttünk egy levelező lapot, melyet Fényes-Litkén f. évi május hó 13-án adtak postára. Ez a lev. lap Ujhelybe érkezett máj. 14-én. Az ujhelyi Merkurusz kikézbcsitette jun. 14-én. Ilyet még Kamcsatában sem pipálnak. Ajánljuk a posta igazgatóság figyelmébe.

(Karikagyűrű.) *Hankuss Béla*, homonnai kir. járásbírósi hivatalnok f. hó 9-én eljegyezte *Pupinsky Irma* kisasszonyt Homonnán.

(Meggyszólat néma.) A vármegye székházába s. tb. aljegyző hivatalos szobájába egy jámbor képű, különben vereshajú, zsidófiu állított be s jelekkel mutogatva. Nagy Antal névre szóló gyanus miniseri engedélyvel könyörödományért esengett. S., hivatalaírsaival nyomban konstatalta az aláírás és pecsét hamis voltát és a siketnémát a szolgabíróshoz kísértette; hol is erélyes rávivalás után a néma megszólalt, igazi nevét, származási helyét s s hamisított gyűjtőkönyv szerzési módját bevallotta. Kihallgatása után átszolgáltatták a kir. ügyészségnek.

(Csillag-feltűzés.) E.-Horvátból írják június 8-iki kelettel: A községünkben levő ev. ref. templom épülésben álló tornyára e napon helyezték fel a gömbből felnyuló csillagot. A délutáni órákban nagy sokaság özönlötte el a templom körüli tért valláskülönbség nélkül. A reformátusok öröme zaj közt várták a harang jeladó hangját, mely az ünnepeket megelőző halálaira az úr házába szólította őket. *Sallai Sándor* lelkész megható alkalmi imája után következett a gömbbel ellátott csillag feltűzése. *Kovács Endre* sárospataki építőmester helyezte azt a magasba felnyúló toronytető csúcsára. Onnan éltette a hazát, a királyt, a ref. egyház híveit s prezbiterjeit. Lesz hát szép torony, de hol van még a régi, repedt harang helyett a templomba hívó új harang? Hisszük, hogy Erdő-Horvát református közönsége ha ezereket tudott áldozni a szép külsőt ígérő toronyra, nem fogja sajnálni azt a csekélyebb áldozatot sem, amibe az új harang beszerzése kerül. r. l.

(A személyportó) foglalkoztat most mindenkit az egész országban. Mindenki már előre kiszámítja, hogy hova mennyiért fog utazni. Csak hogy sokan nem igen tudnak megbirkózni a számitással, a melyhez szükséges egy *Utmutató*,*) a mely megmondja a kilométer távolságot és azután az egyes zónák szerinti kiszámítást. Ezért könynyebbség okáért következőkben adjuk az egész új díjzabás beosztását:

	Személy			Gyorsv. és vegy. v.		
	I.	II.	III.	I.	II.	III.
Kiindulástól az első állom.	—	—	—	30	15	10
Második állomásig	—	—	—	40	22	15
I. zóna 1—25 km.	60	50	30	50	40	25
II. „ 26—40 „	120	100	60	100	80	50
III. „ 41—55 „	180	150	90	150	120	75
IV. „ 56—70 „	240	200	120	200	160	100
V. „ 71—85 „	300	250	150	250	200	125
VI. „ 86—100 „	360	300	180	300	240	150
VII. „ 101—115 „	420	350	210	350	280	175
VIII. „ 116—130 „	480	400	240	400	320	200
IX. „ 131—145 „	540	450	270	450	360	225
X. „ 146—160 „	590	500	300	500	400	250
XI. „ 161—175 „	650	550	330	550	440	275
XII. „ 176—209 „	710	600	360	600	460	300
XIII. „ 201—225 „	840	650	420	700	530	350
XIV. „ 225 km.-en túl	960	700	480	800	580	400

(Halál a kőbányában.) A vármegyének legényei kőbányájában e hó 12-én nagy szerencsétlenség történt. Az aláasott köréteg rázuhant *Bikloszt Mihály* kőfejtőre és maga alá temette. Társai a szerencsétlenül járt kőfejtőnek már csak összelapított holttestét áshatták ki. A tulbuzgó ember saját vigyázatlanságának esett áldozatul, mert társai nem egyszer figyelmeztették, hogy a leszakadással fenyegető kőzet alatt ne dolgozzék.

*) Irodalmi rovatunkban ide vonatkozólag bővebb tájékozással szolgálunk. Szerk.

Irodalom.

Könyvismertetés.

Europäische Wanderbilder Nro 151. Nach und durch Ungarn. VI. Aändchen. Die ungarischen Ost-Karpathen. Die Linien der ungarischen Nordostbahn und der ung. galizischen Eisenbahn, von Karl Slegmeth. Mit 24 Illustrationen und einer Karte. Vorlag von Crell Füssli et Comp. Zürich. (Ára 30 krajcár.)

Fenti című könyvvel nagyon hasznos s hazánknak a külfölddel való megismertetésére nagyon alkalmas vállalat indul meg a világra szóló zürichi könyvkiadóknál, kik e vállalatot a hazai vasuti igazgatóságok ösztönzésére s támogatása mellett ily kis, az egyes vasutak mentében látható nevezetességeket írásban és képből feltüntető olcsó füzetekben adják ki német, francia és angol nyelven E füzetek nem a rendes *Baedeker* forma uti kalauzok, melyek utmutatást tartalmaznak a különféle utirányokra, vendéglőkre, utazási eszközökre sat. nézve, de tájleírások, melyekben az illető vasuti vonal mentében és közvetlen szomszédjában található természeti szépségek, történeti nevezetességek, nagyobb ipartelemek, kulturális intézmények s több effélék vonzó ecsetelését találja az olvasó, kinek e füzet menetközben még azon esetre is kellemes és tanulságos olvasmányul fog szolgálni, ha ki sem szállhat a vonatról.

A jelen füzet ismert tájleírónk *Slegmeth Károlynak* a keleti Kárpátok legalaposabb ismerőjének tollából került, kitől még a Vág völgye, a bányavárosok, a magas Tatra és a barlangvidék szépségeinek leírását is ily alakban fogjuk birni.

E füzetben szerző előrebocsátva a Keleti Kárpátok általános orographiai rövid leírását, áttér az eperjes-tokaji trahyt hegyláncnak s a Tokaj-Hegyaljának tüzetesebb leírására, végig vezetvén az olvasót Szerencstől S.-a. Ujhelyig és Kassáig. Négy kép illusztrálja e leírást, a szerencsi ref. templom (Rákóczy Zsigmond sírjával) a sárospataki vár, a szaláncai várróm és a kassai dóm képe, mely leírásban a tokaji bornak, a szőlőtermelés történetének, az erdő-bényei fürdőnek, a pataki várhoz kötött történetnek és Széphalomnak legmelegebb hangú és alapos ismertetésével találkozunk.

Nemcsak az idegen, még a hegyaljai ember is tanulhat e sorokból, melyeket valoban a turistika mezején szedett arany kalászoknak is nevezhetnők.

Legénye-Mihalyinál átmegy a gácsországi vasut mentében láthatók leírására és történetére. Ennek vidékét is 4 képből láthatják, melyek a vinnai vár belsejét, a barkói romot, a szinai követ és az alatta fekvő idylli tengerszemet ábrázolják.

Visszatérve S.-a. Ujhelybe, innen elvezeti az utast Ungvárra, Munkácsra s ennek vonalán a Beszkiden át Gácsországba. Ezen uton elmondja Borsinak, Szomotornak, a nevezetes karcsai templomnak, Lelesznek és Munkácsnak történeteit, leírja a szobranci és hársfalvi fürdőket, s bemutatja képből a munkácsi várat, a hársfalvi fürdőt, egy ruthen pórházat, a chinai pagódára emlékeztető volóczi szép templomot és a munkács-stryii vasut egyik legremekebb építményét, a kosariviaductot és tunnelt.

Ezután következik Máramarosnak az egyes völgyek szerinti leírása, a huszti vár, viski fürdő, szigeti piac, Popp Iván csucs és Pietróz képeivel; a honnan az északkeleti vasuton a nagy alföldre Debreczenbe kíséri el az utast.

A füzet ez utolsó részét Nagybányának és Debreczennek sikerült képei díszítik.

A füzet hátlapján a leirt vidékek vasuti térképe található.

A könyvet mindenki azon meggyőződéssel fogja végig olvasni, hogy vidékeknek ennél rövidebb, igazán dióhéjba szorított, s mégis vonzó és tanulságos leírását adni nem lehet.

Chyzer Kornél.

„Budapesti Hírlap.” (Szerkesztők és lapulajdonosok: Csukási József és Rákosi Jenő.) A „Budapesti Hírlap”-nak a hazai műveltségét előmozdító, a magyar közönség szellemét minden pártédek mellőzésével küzdött nemzetünk- és fajunkért, ez egyetlen jelszóval: **magyarország!** Viszont az ország legkiválóbb intelligenciája is azonosította magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, mely páratlan a magyar újságírás történetében. A hazai sajtóban máig a legfényesebb eredményt a „Budapesti Hírlap” érte el; legnépszerűbb, legelterjedtebb lapja az országnak. A külső dolgozó társak egész seregén kívül a szerkesztőségnek annyi belső tagja van, a mennyivel egy magyar lap sem dolgozik. Minden fontosabb bel- vagy külföldi esemény felől rendes levelezőn kívül saját külön tudósító értesít közvetlenül; a távirati szolgálat immár oly tökéletesen van berendezve, hogy elmondhatjuk: nem történik a világon semmi jelentékeny dolog a nélkül, hogy a „Budapesti Hírlap” arról rögtön ne adjon hírt és kimerítő tudósítást. A „Budapesti Hírlap” politikai cikkei Kaas Ivor báró, Rákosi Jenő, Grünwald Béla, Balogh Pál írják más kiváló hazai publicistákkal, hiven a lap független, magyar, pártédeket nem ismerő szelleméhez. Politikai hírei széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közléte felől távirati értesülésekkel látnak el rendes levelezők, minőkkel minden városban, sőt nagyobb községben is bír a lap. „Budapesti Hírlap” távirati tudósításai manap már teljesen egy fokon állanak a világsajtó legjobban szervezett hírszolgálatával.

Európa összes metropolisáiban Londontól Konstantinápolyig saját tudósítók vannak, kik úgy az ott történő eseményeket, mint az elektromos dróton odafutó híreket rögtön megtáviratozzák. A külföldi rendes tudósítókon kívül minden fontosabb esemény felől a szerkesztőség külön kiküldetésű tagjai adnak gyors és bő értesítést. A „Budapesti Hírlap” e célokra havonként oly összeget fordít, mint a mennyi ezeltől 10 évvel még egy-egy hírlap egész költségvetése volt; de sikerült is elérnie, hogy ma a legjobban, leggyorsabban értesülő organuma a sajtónak. A „Budapesti Hírlap” Tárcarovata a lapnak egyik erőssége s mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. A napirovatókat kitünő zurnaliszták szerkesztik s a helyi értesítés ismert leggyesebb tudósítóira van bízva. Rendőrségi és törvényszéki rovatai külön-külön szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hírlap” helyet foglalhat minden család asztalán. A közgazdasági rovatban a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozására szükséges. A regényesarnokban csak kiváló írók legujabb műveit közli. — Az előfizetés feltételei: Egész évre 14 ft, félévre 7 ft, negyedévre 3 ft 50 kr., egy hóra 1 ft 20 kr. Az előfizetések vidékről legcélszerűbben postautalvánnyal eszközölhetők következő cím alatt: A „Budapesti Hírlap” kiadó-hivatalának, IV. kerület, kalap utca 16. szám.

Az **Utmutató**, a magyar s közös közlekedési vállalatok egyedüli hivatalos menetrendkönyve, tartalmazza a magyar, osztrák közös és külföldi vasutak, a Dunagőzhajózás és tengeri hajóknak legujabb menetrendjeit, az indulási és érkezési időnek állomásról-állomásra való megjelölésével, felvilágosítást ad a fürdőjegyekről az összes ármérséklésekről a közvetlen csatlakozásokról s magában foglal sok oly hasznos tudnivalót, mely utazás alkalmával nélkülözhetetlen és semmi más menetrendkönyvben föl nem található. Egyébiránt megérdemli ezen mű hazai közönségünk hathatós pártfogását azért, mert megbízhatóság dolgában fölül áll mindazon külföldi importált s idegen nyelvű menetrendkönyveken, melyek nálunk még mindig oly nagy számban vannak elterjedve. Ezek a külföldi könyvek a magyarországi vasuti állomásokat következetesen német nevekkkel ruházzák fel s némelyit is nyomtatják ki, miáltal a közönségnek nem csekély kellemetlenséget okoznak; a magyar „Utmutató” ellenben úgy a hazai, mint a külföldi állomásokat saját neveiken nyomtatja ki, értesítést ad a menetdíjakról, mérsékelt árakról, bérletjegyekről stb. Szóval aki utazni akar, az vegye meg a „Utmutató”-t, a melyben megtalál mindent, amire szüksége van. Ára 50, postán 60 kr. Kapható a kiadóhivatalban, Budapestben, Podmaniczky-utca 17. és az ország valamennyi könyvkereskedésében és vasuti állomási pénztáráinál.

„Vasárnapi Ujság” 23-ik száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: Pápay István. (Arcképpel.) — A teuger. (Költemény.) Bartók Lajostól. — Hervadt pünkösdi rózsára. (Költemény.) Sántha K.-tól. — Az akasztófa. (Néprege.) Gyarmathy Zsigánétól. — Petőfi Iglón 1845-ben. Pákh Károlytól. — Az asszony komédiája. (2 képpel.) — Az olasz király bevonulása Berlinbe. (2 képpel.) — Egyveleg. — Két államtitkár. (2 arcképpel.) — Az emberi lakások mintái a párisi kiállításon. (14 képpel.) — Levelek a párisi kiállításról. — Méreg és tulajdonságai. — A leggazdagabb ember háztartási költségei. — Irodalom és művészet. — Közintézetek és egyletek. — Mi ujság. — Halálozások. — Szerkesztői mondánivaló. — Képtalány. — Sakk-talány. — Heti naptár. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetés ára negyedévre 2 frt, a „Politikai Ujdonságok”-kal együtt 3 ft. — Ugyancsak a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem utca 4. sz.) megrendelhető a „Képes Néplap” legolcsóbb ujság a magyar nép számára félévre 1 ft.

Rajecz-Teplicz fürdőmegnyitása.

Rajecz-Teplicz, felvidékünk e kies fekvésű s kitünő gyógyhatású fürdőhelye, a mult évad óta jelentékeny átalakítási munkálatokon ment keresztül. Egy modern fürdő kívánalmainak **lehető** kielégítése, célszerűbb beosztás a források hőfokának emelése céljából eszközölt előnyös átalakítás általára törekedett a fürdőintézet, hogy az oda gyógyulás, üdülés és szorakozás végett érkező közönség minden egyes része valóban megtalálja azt, a mit keresett. Már maga a természeti bájakkal pazarul megáldott vidék, a magyar föld e gyönyörű völgye, övezve és védve magas hegyektől, magában véve is elegendő volna, hogy tiszta, mérsékelt s fenyvesektől illatozó, balszamos levegőjével üdítsen és új életet leheljen a beteg szervezetbe. Hát még a kincs, melyet olében rejteget, a tenger színe felett 420 méternyi magasságban bugyogó források gyógycsépei, megmentenek a nyákhártyák hurutos sérelmeitől, eltávolítják a különböző bőrbajokat, elűzik a csuzos, vese és vizeleti bántalmakat, megszüntetik a bénulást és a görvélyes bajokat. Egyszóval Rajecz Teplicz oly természeti erőket rejt méhében, melyek, mint az a hivatalosan eszközölt összehasonlításokból kitünik, — a gasteini, wildbadi és pfäfersi hasonminőségű forrásokat vegyi tartalom tekintetében jelentékenyen felülmúlja; ennek, valamint a szerencsés geográfiai fekvésnek tulajdonítható, hogy e szép gyógyhely évről évre mind nagyobb látogatótságnak örvend, lendületnek indul s így bizton remélhető, hogy rövid idő alatt elérí azt a magaslatot, mely őt méltán megilleti. A fürdőintézet, az itt érintett nagyobbobbszabású átalakítások folytán, a gyógyuást és üdülést keresők részére csak június hó 9-től vehető igénybe, a mikor is bizonyára kellemes és egyuttal hasznos meglepetésben részesülnek a vendégek. Az ünnepélyes megnyitás pünkösdkor, s. g. 9-ik és 10-ik napján tartott meg. Kettős ünnep volt ez a fürdőintézetre: a pünkösöd magasztos ünnepe és hogy újra megnyílhat gyógy-forrásai a szenvedőknek, újra szolgálhat nemes hivatásnak.

Épen alkalmoszerűleg kaptuk most kezünkhöz dr. Pechány Adolfnak „Turista kirándulások a

Magy. kir. szab. parkétgyár
Dunkel Vilmos Kassán,
 ajánlja 11-12
 kitűnő száraz tölgyfából készült, sokszorosan kitűntetett
parketait,
 ugynevezett americait, tömör s berakott kockát jutányos árak mellett.
Képes rajzminták díjmentesen szolgáltatnak.

BALDÓCZI SAVANYÚVIZ
DEÁK-FORRÁS.

Kitűnő sikerrel használtatik: tüdő-hurutnál és annak következményeinél, gyomor- és bélhurutnál; különösen a gyomor-
 nedvek tulságos savanyúsága ellen kitűnő szer. Tüdővész-
 sek gőmőinek bemeszesedésénél kiváló hatással bír, ép úgy
 gyermekek hiányos csontképződésénél. E mellett az étvá-
 gyat rendkívül fokozza. Vérszegénységénél, skrofulánál,
 vese- és a húgyszervek bajainál is kitűnő.

Mint üdítő ital gazdag szén-savtartalmánál fogva a legkitűnőbbek közé tartozik.

Kapható Kassán: ifj. Novelly Sándor, Beller Károly és Laszner Li-
 pót fűszerkereskedésben, Megrendelhető:

a baldóczi fürdő- és forrás-igazgatóságnál
 BALDÓCZ, p. Szepes-Váralja. 3-10

Ikt. 3155.
 1889. Tk.

Hirdetmény.

A s.a.-ujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közlé tétetik: miszerint a magy. éjszakkéleti vasut szerencs-
 legénye mihályi vonala számára az alább megnevezett határokból kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszí-
 nére a következő határnapok tüzetnek ki, ugymint:

Petrahó községre nézve 1889. június 27 én délelőtt 8 óra : a s.-pataki indóház	
Józseffalva	" " " " " " " "
Sárospatak	" " " " " " " "
Vég-Ardó	" " " " " " " "
S.a.-Ujhely	" " " " " " " " d. u. 4 ¹ / ₄ óra : s.a. ujhelyi indóház
Hosszuláz	" " " " " " " " 28 án délelőtt 8 óra :
K.-Toronya	" " " " " " " "
Csörgő	" " " " " " " "
Legénye	" " " " " " " "
Mihályi	" " " " " " " "

Az érdekelték felhivatnak, miszerint netaláni észrevételeiket a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjesszék, különben a kisajátítás és a felvett térfogat, ugy a feljegyzett szolgálomak s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Együttal felhivatnak mindazok, akik a fennebbi határokból a magy. éjszakkéleti vasut szerencs-
 legénye mihályi vonala számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitétt kártalanítási összeg mennyisé-
 gére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármí czím alatt igényt tartanak; ezeket 1889. évi július hó 15-éig ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentsék, minthogy a később jelentkezők észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, a kinek nevére és amely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett tételek pedig ezentul a kisajátított területről hivatalból le fog-
 nak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban betekintheők.
 Kelt S.a.-Ujhelyt, 1889. május 25.

KOLOS,
 kir. törv. bíró.

3-3

Tk. 1453. sz.
 1889.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.a.-ujhelyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közlé tétetik, hogy Schön S. kereskedő s.a.-ujhelyi lakos végrehajtónak Hatranics Lajos végrehajtást szenvedő elleni 54 ft tökéketelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a s.a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s.a.-ujhelyi kir. járásbíró) területén lévő S.a.-Ujhely városában fekvő a s.a.-ujhelyi 351. sz. tjkvben 802. és 803. hr. sz. a. Balogh Lipótné szül. Pintye Emilia tulajdonánál jegyzett belhely és kertnek s 418. sz. háznak végrehajtást szenvedett Hatranics Lajos utáni fele részre az árverést 953 ft, 50 kban ezennel megállapított kikiáltási

árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1889. évi augusztus hó 6-ik napján délelőtt 9 órakor S.a.-Ujhelyben a kir. törvényszék telekkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becs-
 árának 10%-át, vagyis 95 ft 35 krt készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminis-
 teri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a ki-
 küldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelye-
 zésről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a s.a.-ujhelyi kir. törvényszéknél, mint telek-
 könyvi hatóságnál, 1889. ápril hó 6.

Kolos, kir. tvszki bíró.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, miként zem-
 plénmegeyi Vécse és Vásárhely községek-
 ben lévő gf Csáky Imre örökösök tulajdo-
 nát képező belsőségek, szántóföldek, rétek
 és legelőből álló ingatlanságok 1889. évi
 szeptember hó 29-étől számítandó több
 évekre szabad kézből bérbe adandók, és
 pedig a két birtok külön-külön.

Felhivatnak tehát a bérleni szándéko-
 zók, miszerint ajánlataikat 1889. évi július
 hó végéig alólirotthoz, mint társbirtokos és
 meghatalmazotthoz beküldeni sziveskedné-
 nek. A térfogatok a tagosítási iratokból
 Sulyovszky István ügyvéd urnál Nagy-
 Mihályt betekintheők.

Ehrenheim Ferencz,
 Vidrány.

1-3

191689. Tk. sz.

Hirdetmény.

A szerencsi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság részéről közlé tétetik: miszerint a magy. éjszakkéleti vasut szerencs-
 legénye-mihályi vonala számára az alább megnevezett határokból kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszí-
 nére a következő határnapok tüzetnek ki, ugymint:
 Mező-Zombor közs. nézve 1889. június hó 26-án
 d. u. 2 óra: a szerencsi indóház

Az érdekelték felhivatnak, miszerint netaláni észrevételeiket a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjesszék, különben a kisajátítás és a felvett térfogat, ugy a feljegyzett szolgálomak s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Együttal felhivatnak mindazok, akik a fen-
 nebbi határokból a magy. éjszakkéleti vasut szerencs-
 legénye mihályi vonala számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitétt kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármí czím alatt igényt tartanak; ezeket 1889. évi június hó 26-áig ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentsék, minthogy a később jelentkezők észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, a kinek nevére és amely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett tételek pedig ezentul a kisajátított területről hivatalból lefognak töröltetni.

Az összeírás, térkép s egyedi kimutatás a telekhivatalban betekintheők.

Kelt Szerencsen, a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál 1889. május hó 24-én.

Kiss György,
 kir. aljbíró.

3-3

Legjobb asztali- és üdítő-ital.

Hazánk legkedveltebb
savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRÁS,

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ő felsége József főhcg. és ő felsége Milán szerb király
 — asztalán rendes itallal szolgál. —

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Flumében is ép ugy mint hazánkban általános a kelen megbetegedés ellen praeservatív gyógyszernek bizonyult. — Mindazon tisztelt fogyasztóknak, kik ezen ásványvizet akár borral, gyógy-
 czélokra, vagy tisztán mint asztalivizet előszeretettel használják, kérjük azt rövidítve

ÁGNES.

forrás néven kiszolgáltatni. — A nagyérdemű közönségnek ásványvizünket szíves jóindul-
 latába ajánlv, maradtunk teljes tisztelettel
 kutkezelősege Mohán.

Friss töltésben az ország minden gyógyszerárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos főraktár

ÉDESKUTY L.

u. kir. és szerb kir. udvari ásványviz-szállítónál
 BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7. sz.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Raktár Sátoralja-Ujhelyt: Behyna testvérek, Szentgyörgyi
 Vilmos és Malártsik György urak kereskedéseikben.

Kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Az évi elszállítás 2000,000 palack.

Bártfai ásványvíz raktára.

BEHYNA TESTVÉREK
S.-a.-Ujhelyt

a n. é. közönség becses figyelmébe
ajánlják mindenféle
ásvány-vizeiket.

Márvány és granit siremlékek bizományi eladása.

Román és Portland cement raktára.

GAZDASÁGI GÉPEK bizományi raktára.

Az Eperjesi Népbank kályhagyára

a legújabb időben egy kitünő minőségű krakói kályhagyártót művezetőül nyervén; anyagszerzeit pedig közvetlenül a legjobb bel- és külföldi forrásokból merítvén: azon helyzetben van, hogy az első rangú külföldi gyárak módja és mintái szerint készített gyártmányával a fokozottabb igényeknek is, még pedig a **külföldiek-nél sokkal jutányosabb árakon** megfelelni képes. Miért is a különféle áru, alaku és színű

cserép-kályháinak

nagyobb választékát és készletét felállítással vagy a nélkül a t. cz. közönségnek, távolabb fekvő vidékekre is, megvételre ajánlja.

A minták megtekinthetők, az árjegyzékek kaphatók és a megrendelések tehetőek a tulajdonos

Eperjesi Népbanknál.

Még csak néhány napig!

M. kir. jótékonycélu államsorsjegyek.

Huzás már f. hó 27-én.

Főnyeremény 60,000 frt.

Az összes nyeremények 160,000 frtra ruznak.

Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók: a lottoigazgatóságnál Budapesten. (Pest, fővámház, félemelet) hova a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő; valamennyi lotto-, sós- és adóhivatalnál; a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Mercur“-nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyaruló közegnél.

M. kir. lottoigazgatóság:

Budapesten, 1889. évi májushó 1-én. **MÁRIÁSSY SÁNDOR,**
m. k. pénzügym. osztálytanácsos és lottoigazgató.

CZIGELKAI

LAJOS-ISTVÁN-

forrás forrás.

jótartalmu-, szikéleges-konyhasós savanyuvíz.

Felülmulhatlan legdusabb szénsavas natron-tartalma által az egész világ minden ismert ásványvizeit közt, bő vastartalma és sok szénsava miatt az égvényes-s savanyuvizek közt páratlan és legkellemesebb, valamint legkönnyebben emészthető valamennyi jótartalmu ásványvizek közt.

A Lajos-forrás rendkívül hatásosnak bizonyult a gyomor-, bél-, hughyólya- és légutak bántalmainál s görvélly-kóránál.

Kizárólagos raktár és szétküldés Magyarország részére

ÉDESKUTY L., magy. kir. és szerb kir. udvari ásványvíz-szállító által. — BUDAPESTEN. —

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban és fűszerkereskedésben.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntője KASSÁN, eperjesi-ut 6. szám.

Ajánlja a t. gazdaságközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jöhirnevű gépeit a közeledő nyári időnyre, nevezetesen:

Cséplőkészületeit könnyű járással, járgány vagy gőzmozgony általi hajtásra.

Kézi cséplőgépeit, járgány hajtásra is alkalmazva, szalmarázó készülékkel, vagy anélkül.

Baker- és magtár-rostait, továbbá mindennemű szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazánokat. Szeszgyár-berendezéseket, m. p. Henze-főzők, kavarókészülékek, maláta- és burgonya-zúzókat, olajsajtókat és olajmag-pörkölőket stb.

Gépgyárunkban gyártmányainkban jelentékeny készletét tartjuk állandóan s bizományi raktárt

BEHYNA TESTVÉR uraknál S.-A.-UJHELYBEN.

Gazdasági gépeink képes, valamint öntődénknek gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmét a hirneves valódi

krakkói cserépkályhákra

felhívni és azokat újból ajánlani; kiemelni továbbá azt, hogy ezen ismert kályhák elterjedése legvilágosabban tanuskodik az anyag jóságáról, szakértelmű felállításról; mert daczára annak, hogy ezen kályhák utóbbi években több oldalról utánoztatnak, mégsem ért fel eddigelé azoknak egyike sem azon előnyökre, melyeket ezen fűtők célirányos szerkezet, tartósság, tűzanyag megtakarítás, díszes és izletes kivitel által méltán kiérdemeltek.

Becsés megrendelését kérem t. cz. **Reichard M. és fia** vagy **Behyna testvér** urakhoz S.-a. Ujhelyt, vagy hozzám beküldeni.

Linkesch Samu özv.
vasüzlet Eperjesen.

Képes árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

1863 1889.

Hirdetmény.

A tokaji kir. járásbírósa mint tettekönvi hatóság részéről közlé tétetik: miszerint a magy. éjszakkéleti vasut szerencs—legénye-mihalyi vonala számára az alább megnevezett határokbán kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszínére a következő határnapok tüzetnek ki, ugymint:

B.-Keresztur közs. nézve 1889. június 26-án d. u. 4 ó.: lizska-tolcsvai indóház

O.-Lizska	»	»	»	»	»	»
V.-Ujfalú	»	»	»	»	»	»
Tolcsva	»	»	»	»	»	»
Sára	»	»	»	»	»	»
Zsadány	»	»	»	»	»	e
B.-Olaszi	»	»	»	»	»	»

B.-Kisfalud (Szegi, Long) községre nézve 1889. június hó 26 án délután 4 óra: lizska-tolcsvai indóház.

Az érdekelték felhivatnak, miszerint netaláni észrevételeiket a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjeszszék, különben a kisajátítás és a felvett térfogat, ugy a feljegyzett szolgalmak s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Egyuttal felhivatnak mindazok, akik a fennebbi határokbán a magy. éjszakkéleti vasut szerencs—legénye-mihalyi vonala számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kített kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármilyen cím alatt igényt tartanak: ezeket 1889 évi július hó 5-éig ezen telekkönvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentésük, minthogy a később jelentkezők észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, akinek nevére és a mely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett tételek pedg ezentul a kijátított területről hivatalból lefognak töröltetni.

Az összeírás, térkép s egyedi kimutatás a telekhivatalban betekinthezők. Kelt Tokajban, a kir. járásbírósa mint telekkönvi hatóságnál 1889. évi május hó 25.

3—3